

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1841/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.Gpkf.43.860/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.Gpkf.43.861/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Gremesperger Ügyvédi Iroda helyetteseként: Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd dr. Galambos Károly) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kérte a Fővárosi Törvényszék 34.G.40.217/2023/6. számú végzésére is kiterjedően a Fővárosi Ítéltábla 15.Gpkf.43.860/2023/2. számú végzése (a továbbiakban: végzés1.), valamint a Fővárosi Törvényszék 34.G.40.217/2023/7. végzésére is kiterjedően a Fővárosi Ítéltábla 15.Gpkf.43.861/2023/2. számú végzése (a továbbiakban: végzés2.) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a támadott bírói döntések az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó a jogutód nélkül megszűnt gazdasági társaság (a továbbiakban: társaság) vezető tisztségviselője volt. A Fővárosi Törvényszék 2022. május 24. napján kelt, 34.G.41.729/2019/128-I. számú ítéletével megállapította, hogy az indítványozó ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, amellyel okozati összefüggésben 1 011 324 forint és 420 320 forint után 2016. augusztus 30. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat összegű hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat. A Fővárosi Ítéltábla 2022.

december 14. napján kelt, 15.Gf.40.274/2022/3/II. számú döntésével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy a társaság vagyona az indítványozó tevékenységével összefüggésben 1 011 324 forinttal csökkent, aki ezen összeg erejéig felelős a nyilvántartásba vett, de meg nem térült hitelezői követelések teljesítéséért.

- [4] 2.2. A társaság hitelezője 2022. január 25. napján előterjesztett keresetlevelében – a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (11) bekezdése alapján – kérte, hogy az okozott vagyoni hátrány mértékéig a bíróság kötelezze az indítványozót a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett, de meg nem térült követelésének megfizetésére.
- [5] A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 2023. január 27. napján kelt, 34.G.40.217/2023/2. számú végzésével a keresetlevél kézbesítésével egyidejűleg felhívta az indítványozót – mint alperest – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 114. § és 199. §-ának megfelelő írásbeli ellenkérelem előterjesztésére. A bíróság – az írásbeli ellenkérelem és a beszámítást tartalmazó irat előterjesztésének, valamint az érdemi védekezés hiányának jogkövetkezményeire figyelmeztetés mellett – tájékoztatta az indítványozót, hogy a Pp. 72. § (1) bekezdése alapján a peres eljárás során kötelező a jogi képviselést, a jogi képviselő nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan.
- [6] 2.3. Az indítványozó a keresetlevelet és a bíróság végzését 2023. február 20. napján szabályszerűen átvette, érdemi ellenkérelmet azonban határidőn belül nem terjesztett elő, ezért a Fővárosi Törvényszék 2023. április 19. napján, 34.G.40.217/2023/3. számon bírósági meghagyást bocsátott ki, amellyel az indítványozót 1 011 324 Ft, a felszámolási eljárásban bejelentett, kielégítetlenül maradt követelés és késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Az indítványozó a bírósági meghagyást 2023. május 16. napján átvette.
- [7] 2.4. Az indítványozó jogi képviselője 2023. május 30. napján a bírósági meghagyással szemben ellentmondást, a keresetlevél és a bírósági meghagyás kézbesítésének szabálytalansága miatt kifogást és a peres eljárás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztett elő. Érvelése szerint a keresetlevél és a bírósági meghagyás kézbesítése nem volt szabályszerű, mert a kötelező perbeli képviselést tekintettel az iratokat nem az indítványozónak, hanem a korábbi eljárásban (melyben az indítványozó felelősségét megállapította a bíróság) meghatalmazott jogi képviselőjének kellett volna kézbesíteni. Olvasatában a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése szerinti per olyan végrehajtási eljárásnak tekintendő, amelyet a követelés felosztása céljából indít a hitelező, s amelyre a – Pp. 68. § (2)–(3) bekezdései alapján – a korábban adott meghatalmazás hatálya kiterjed.

- [8] 2.5. A Fővárosi Törvényszék 2023. június 20. napján kelt, 34.G.40.217/2023/6. számú végzésével a keresetlevél kézbesítésével szemben előterjesztett kifogást elkészsége okán visszautasította, a bírósági meghagyás kézbesítésével szembeni kifogást pedig érdemben elbírálva elutasította.
- [9] Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla, a 2023. december 13. napján kelt végzés¹-vel az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Megerősítette, hogy – az indítványozó jogi képviselője által előadott érveléssel ellentétben – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított megállapítási kereset alapján lefolytatott per és a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése alapján indított, marasztalásra irányuló per között eljárásjogi szempontból nincs kapcsolat. Rámutatott, hogy jelen per nem tekinthető sem a korábbi perben hozott döntés „végrehajtására” irányuló eljárásnak, sem biztosítási intézkedéssel kapcsolatos eljárásnak. A fentiek mellett kiemelte, hogy az indítványozó a kifogással érintett iratok mindegyikét nem vitásan, személyesen átvette, így fel sem merülhet a Pp. 138. § (4) bekezdésének b) pontja szerinti kézbesítési fikció esete.
- [10] 2.6. Az indítványozó jogi képviselője útján 2023. június 15. napján írásbeli ellenkérelmet terjesztett elő, amellyel a 34.G.40.217/2023/3. számon kibocsátott bírósági meghagyással szemben 2023. május 30. napján előterjesztett ellentmondásában foglaltakat egészítette ki. A Fővárosi Törvényszék 2023. június 20. napján kelt, 34.G.40.217/2023/7. számú végzésével az ellentmondást visszautasította, az eljárás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította. A döntés indokolása rámutatott, hogy az indítványozó az ellentmondásával egyidejűleg írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő, beadványában kizárólag a keresetet általánosságban vitató nyilatkozatot tett, mely sem formailag, sem tartalmilag nem felel meg az írásbeli ellenkérelemmel szemben támasztott követelményeknek.
- [11] Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla, a 2023. december 13. napján kelt végzés²-vel az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Kiemelte, hogy az első fokon eljáró bíróság a bírósági meghagyással szembeni ellentmondást nem elkészsége okán, hanem annak formai és tartalmi hiányosságai miatt utasította vissza.
- [12] 3. A fenti előzmények után előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény a 28. cikke, az I. cikk (1)–(2) bekezdései, a II. cikke, a IV. cikk (1) bekezdése, valamint a XIII. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozással kérte a végzés¹. és a végzés². alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [13] 3.1. Az indítványozó szerint a végzés¹. azért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot, mert a kártérítési összeg felosztása iránt előterjesztett keresetlevelet nem kézbesítették jogi képviselőjének. Az indítvány az Alaptörvény 28.

cikkét felhívva, alapvetően az ügyben eljáró bíróságok jogértelmezését kifogásolja. Az indítványozó olvasatában az ítélőtábla a Pp. jogi képviselő meghatalmazásának terjedelmére vonatkozó rendelkezéseit önkényesen, *contra legem* értelmezte, s a jogi képviselő értesítésének mellőzésére semmilyen magyarázatot nem adott.

- [14] Az alkotmányjogi panasz a végzés¹. esetében az Alaptörvény I. cikk (1)–(2) bekezdése, a II. cikke, a IV. cikk (1) bekezdése, valamint a XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozó önálló indokolást nem tartalmaz.
- [15] 3.2. Az indítványozó a végzés². alaptörvény-ellenességét a 3.1. pontban előadottakkal – túlnyomórészt – azonos érvekre alapítja.
- [16] 3.2.1. Az indítvány szerint a jogi képviselő részére a megállapítási kereset alapján lefolytatott perre adott meghatalmazás marasztalási eljárásban történő figyelmen kívül hagyása az ügyben eljáró bíróságok *contra legem* jogalkalmazása miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelme mellett a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog, a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jog és a IV. cikk (1) bekezdése szerinti szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog sérelmét is eredményezi. Álláspontjának alátámasztásaként felhívta az Alkotmánybíróság több döntését és Európai Unió Alapjogi Chartájának I. és VI. cikkét.
- [17] 3.2.2. Az indítványozó utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, azokra alkotmányjogi panasz nem alapítható. Álláspontja szerint azonban az alkotmányjogi panasz önálló hivatkozási alapjai lehetnek minden olyan esetben, ha az állam alapjogvédelmi kötelezettségének nem tett eleget.
- [18] 3.2.3. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog sérelmét az indítványozó abban látja, hogy a bírósági meghagyásban megállapított fizetési kötelezettség meghaladja a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti perben meghatározott felelősségének a mértékét.
- [19] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [20] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó panaszát határidőben terjesztette elő, mivel az ítélőtábla végzéseit 2024. január 19. napján vette kézhez az eljáró jogi képviselő, az alkotmányjogi panaszokat pedig 2024. március 19. napján nyújtotta be.
- [21] Az indítványozó jogi képviselője szabályszerű meghatalmazást csatolt. Az indítványozó jogosult és érintett is, mert a bírósági eljárásokban fél volt, saját egyedi

ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. A panasz a befogadás jogorvoslatok kimerítésével kapcsolatos feltételének is megfelel.

- [22] 4.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni.
- [23] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „Az Abtv. 27. §-a tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]}. A döntés során [...] a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.” {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]}
- [24] A kézbesítési kifogásokat vissza- és elutasító elsőfokú döntés és az azt helybenhagyó végzés¹. nem az ügy érdemében hozott döntés, hanem a bíróságnak egy eljárási kérdésben kialakított álláspontját tükrözi. A végzés¹. joghatásaként a bírósági eljárás nem fejeződött be, eljárást befejező joghatással az ellentmondást visszautasító végzést helybenhagyó végzés². bírt.
- [25] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés¹. nem felel meg az Abtv. 27. §-ában meghatározott feltételnek, ezért az alkotmányjogi panasz e részében érdemi vizsgálatra nem alkalmas.
- [26] 4.3. Az Abtv. 27. §-a szerinti az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. A végzés².-vel kapcsolatban az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az Alaptörvény I. cikke az állam kötelezettségeit határozza meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, míg a 28. cikk a bíróságoknak címzett jogértelmezési szabályt tartalmaz. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény ezen rendelkezései nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, ekként azok sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható {az I. cikk vonatkozásában: 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; a 28. cikk vonatkozásában: 3013/2019. (I. 7.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [27] 5. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)*–*f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [28] Az indítvány végzés².-t támadó része a határozott kérelem követelményének az alábbi kivételekkel megfelel.
- [29] Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az

indítványozói jogosultságot megalapozza; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit; kifejezett kérelmet tartalmaz arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.

- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény II. cikkével, a IV. cikk (1) bekezdésével és a XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos panaszelem tekintetében az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogi érveléssel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a végzés². miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [31] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]; 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [32] A fentiek miatt a végzés²-vel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére alapított elemei felelnek meg az indítványok határozottságával kapcsolatos feltételeknek.
- [33] 6. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [34] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványának, a *contra legem* jogalkalmazás tilalmának, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelme egyaránt abból fakad, hogy az ügyben eljáró bíróságok a Pp. maghatalmazás terjedelmére vonatkozó szabályait helytelenül értelmezték.
- [35] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában kizárólag törvényességi kérdéseket vetett fel, az alapügyben eljáró bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának kritikáját fogalmazta meg. Tévesnek tartja az ügyében hozott ítéletábrai döntést és az ennek folytán jogerőssé vált elsőfokú végzést, s valójában egy számára kedvező tartalmú új döntés meghozatalát kívánja elérni. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [36] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján

felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.

[37] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételeknek, mert nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvényellenesség kételyét alátámasztaná.

[38] 7. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra is visszautasította.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró